

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (andra avdelningen i utökad sammansättning)

den 14 december 2018*

”Personalmål – Tjänstemän – Artikel 42c i tjänsteföreskrifterna – Entledigande i tjänstens intresse – Likabehandling – Förbud mot diskriminering på grund av ålder – Uppenbart oriktig bedömning – Ansvar”

I mål T-750/16,

FV, tidigare tjänsteman vid Europeiska unionens råd, inledningsvis företrädd av advokaterna L. Levi och A. Tymen, därefter av L. Levi,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrädd av M. Bauer och R. Meyer, båda i egenskap av ombud,

svarande,

med stöd av

Europaparlamentet, företrädd av A. Troupiotis och J. A. Steele, båda i egenskap av ombud,

och av

Europeiska kommissionen, företrädd av G. Berscheid och D. Martin, båda i egenskap av ombud,

intervenienter,

angående en talan enligt artikel 270 FEUF om dels ogiltigförklaring av rådets beslut av den 8 december 2015 om att entlediga sökanden i tjänstens intresse i enlighet med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och, vid behov, beslutet av den 19 juli 2016 om att avslå sökandens klagomål, dels ersättning för den skada som sökanden påstår sig ha lidit,

meddelar

TRIBUNALEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden M. Prek, samt domarna E. Buttigieg (referent), F. Schalin, B. Berke och M. J. Costeira,

justitiesekreterare: handläggaren M. Marescaux,

* Rättegångsspråk: franska.

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 10 juli 2018,
följande

Dom

I. Bakgrund till tvisten

- 1 Tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) har ändrats bland annat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1023/2013 av den 22 oktober 2013 (EUT L 287, 2013, s. 15).
- 2 Skälen 1, 3, 7 och 12 i förordning nr 1023/2013 har följande lydelse:
 - ”(1) Europeiska unionen, och dess över 50 institutioner och byråer, bör även i fortsättningen ha en europeisk offentlig förvaltning av hög kvalitet, så att den kan uppnå sina mål, genomföra sin politik och sin verksamhet och utföra sina uppgifter på bästa möjliga sätt i enlighet med fördragen, för att möta de inre och yttre utmaningar som den kommer att ställas inför i framtiden och för att stå till unionsmedborgarnas tjänst.
...
(3) Med tanke på den europeiska offentliga förvaltningens storlek, sett till unionens mål och befolkning, bör en nedskärning i antalet anställda vid unionens institutioner och byråer inte leda till att de anställda hindras från att utföra sitt arbete, sina uppgifter och funktioner i enlighet med de skyldigheter och befogenheter som fastställs i fördragen. I detta hänseende är det nödvändigt med insyn beträffande personalkostnaderna vid varje enskild institution och byrå när det gäller alla personalkategorier som är anställda av dem.
...
(7) Ett mer övergripande syfte bör vara att så långt möjligt effektivisera personaladministrationen i en europeisk offentlig förvaltning som särskilt utmärker sig genom sin expertis, kompetens, oberoende, lojalitet, opartiskhet, kontinuitet samt kulturella och språkliga mångfald, och för sina attraktiva rekryteringsvillkor.
...
(12) I sina slutsatser av den 8 februari 2013 om den fleråriga budgetramen framhöll Europeiska rådet att behovet av att konsolidera de offentliga finanserna på kort, medellång och lång sikt kräver att varje offentlig förvaltning och dess personal gör en särskild insats för att effektivisera verksamheten och anpassa sig till en ekonomisk verklighet stadd i förändring. Uppmaningen var en upprepning av målet i kommissionens förslag 2011 om ändring av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen, som strävar efter att säkerställa kostnadseffektivitet och en bekräftelse på att de utmaningar som Europeiska unionen står inför ställer krav på alla offentliga förvaltningar och var och en av deras anställda att effektivisera arbetet och anpassa sig till de förändrade ekonomiska och sociala förutsättningarna i Europa ...”

- 3 I artikel 1.24 i förordning nr 1023/2013 föreskrivs att i avdelning III kapitel 2 i tjänsteföreskrifterna ska ett avsnitt 7, med rubriken ”Entledigande i tjänstens intresse”, läggas till, vilket innehåller en enda bestämmelse, nämligen artikel 42c. Denna bestämmelse har följande lydelse:

”Tidigast fem år före tjänstemannens pensionsålder får en tjänsteman med minst tio tjänsteår efter beslut av tillsättningsmyndigheten entledigas i tjänstens intresse på grund av organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens inom institutionerna.

Det totala antalet tjänstemän som entledigas i tjänstens intresse varje år får inte överstiga fem procent av de tjänstemän vid alla institutioner som gick i pension föregående år. Det sålunda beräknade totala antalet ska fördelas mellan institutionerna i enlighet med deras respektive antal tjänstemän den 31 december föregående år. Resultatet som erhålls vid fördelningen ska avrundas uppåt till närmaste heltal vid varje institution.

Sådant entledigande ska inte utgöra någon disciplinåtgärd.

Varaktigheten av entledigandet ska i princip motsvara tidsperioden fram till tjänstemannens pensionsålder. I exceptionella fall får tillsättningsmyndigheten besluta att avsluta entledigandet och återinsätta tjänstemannen.

När tjänstemän entledigade i tjänstens intresse uppnår sin pensionsålder ska de automatiskt pensioneras.

För entledigande i tjänstens intresse ska följande regler gälla:

- a) En annan tjänsteman kan tillsättas på tjänstemannens tjänst.
- b) En tjänsteman entledigad i tjänstens intresse ska inte ha rätt att placeras i en högre löneklass eller lönegrad.

En sålunda entledigad tjänsteman är berättigad till ersättning beräknad i enlighet med bilaga IV.

På tjänstemannens begäran ska avdrag göras från ersättningen för avgifter till pensionssystemet, beräknade på ersättningen. I ett sådant fall ska tjänstetiden som entledigad tjänsteman i tjänstens intresse beaktas vid beräkning av pensionsberättigande tjänsteår enligt artikel 2 i bilaga VIII.

Ingen korrigeringskoefficient ska tillämpas för ersättningen.”

- 4 Förordning nr 1023/2013 trädde i kraft den 1 november 2013 och artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är tillämplig från och med den 1 januari 2014.
- 5 Sökanden, FV, är en tidigare tjänsteman vid Europeiska unionens råd. Hon trädde i tjänst vid rådets generalsekretariat (nedan kallat generalsekretariatet) den 1 maj 1981 som provanställd tjänsteman och fick fast anställning den 1 november 1981. Under sin karriär tjänstgjorde hon vid olika avdelningar inom rådet.

6 [konfidentiellt]¹

7 [konfidentiellt]

1 Konfidentiella uppgifter har utelämnats.

- 8 Genom personalmeddelande nr 71/15 av den 23 oktober 2015 (nedan kallat personalmeddelande nr 71/15) informerade rådets generalsekreterare om institutionens genomförande av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Meddelandet hade följande lydelse:

”... EU-institutionerna måste hela tiden innovera och modernisera sig, vilket innebär att tjänstemännen måste tillägna sig ny kompetens och uppdatera sina kunskaper för att anpassa sig till den nya utvecklingen. Denna nya kompetens kan t.ex. avse nya it-verktyg, nya system som inrättas för utarbetande av handlingar vid Europeiska rådet/rådet, nya förfaranden inom området offentlig upphandling eller internrevision, nya arbetsmetoder eller nya lednings- eller organisationsätt.

Syftet med entledigande i tjänstens intresse är att ge tjänstemän som har svårigheter att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön möjlighet till entledigande innan de når pensionsåldern. ...

För 2015 finns möjlighet till entledigande för fem (5) tjänstemän vid rådet och Europeiska rådet ...”

9 [konfidentiellt]

10 [konfidentiellt]

11 [konfidentiellt]

12 [konfidentiellt]

13 [konfidentiellt]

14 [konfidentiellt]

15 [konfidentiellt]

16 [konfidentiellt]

17 [konfidentiellt]

18 [konfidentiellt]

19 [konfidentiellt]

20 [konfidentiellt]

II. Förfarandet och parternas yrkanden

- 21 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 28 oktober 2016.

- 22 Genom handling som inkom till tribunalens kansli samma dag begärde sökanden att få vara anonym i enlighet med artikel 66 i tribunalens rättegångsregler. Genom beslut av den 30 januari 2017 beviljade tribunalen denna begäran.

- 23 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 28 november 2016 begärde sökanden med stöd av artikel 66 i rättegångsreglerna att vissa uppgifter i ansökan och i bilagorna till den skulle utelämnas i de handlingar som allmänheten har tillgång till.

- 24 Den 1 februari 2017 ingav rådet sitt svaromål.
- 25 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 24 respektive den 10 februari 2017 ansökte Europaparlamentet och Europeiska kommissionen om att få intervensera i målet till stöd för rådets yrkanden.
- 26 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 8 mars 2017 begärde sökanden att vissa uppgifter i ansökan och i bilagorna till den skulle behandlas konfidentiellt i förhållande till parlamentet och kommissionen, om dessa institutioner tilläts intervensera. Sökanden bifogade en icke konfidentiell version av nämnda handlingar till sin begäran.
- 27 Den 20 april 2017 ingav sökanden sin replik.
- 28 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 17 maj 2017 begärde sökanden att vissa uppgifter i repliken och i bilagorna till den skulle behandlas konfidentiellt i förhållande till parlamentet och kommissionen, om dessa institutioner tilläts intervensera. Sökanden bifogade en icke konfidentiell version av nämnda handlingar till sin begäran.
- 29 Genom beslut av den 8 juni 2017, FV/rådet (T-750/16, ej publicerat, EU:T:2017:420) tilläts parlamentet och kommissionen att intervensera till stöd för rådets yrkanden. Eftersom sökanden hade begärt konfidentiell behandling av vissa uppgifter i ovan nämnda inlagor och i bilagorna till dem fastställdes i detta beslut, i överensstämmelse med artikel 144.2 i rättegångsreglerna, att parlamentet och kommissionen preliminärt endast skulle få tillgång till de icke konfidentiella versionerna av rättegångshandlingarna i avvaktan på eventuella synpunkter från dessa institutioner på begäran om konfidentiell behandling.
- 30 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 28 juni 2017 invände kommissionen mot begäran om konfidentiell behandling av ansökan och bilagorna till den. Parlamentet gjorde inga invändningar mot nämnda begäran.
- 31 Den 17 juli 2017 ingav rådet sin duplik.
- 32 Den 19 respektive den 12 juli 2017 inkom parlamentet och kommissionen med sina interventionsinlagor.
- 33 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 21 augusti 2017 begärde sökanden att vissa uppgifter i dupliken och i bilagorna till den skulle behandlas konfidentiellt i förhållande till parlamentet och kommissionen och bifogade en icke konfidentiell version av nämnda handlingar till sin begäran.
- 34 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 1 september 2017 uppgav rådet att det inte önskade yttra sig över parlamentets och kommissionens interventionsinlagor.
- 35 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 5 september 2017 inkom sökanden med sina yttranden över parlamentets och kommissionens interventionsinlagor.
- 36 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 25 september 2017 invände kommissionen mot begäran om konfidentiell behandling av dupliken och bilagorna till den. Parlamentet gjorde inga invändningar mot nämnda begäran.
- 37 Genom beslut av den 26 januari 2018 biföll ordföranden på tribunalens andra avdelning delvis sökandens begäran om konfidentiell behandling, angav en tidsfrist inom vilken sökanden skulle inkomma med en icke konfidentiell version av ansökan och dupliken och bilagorna till dessa och

angav att efter det att den icke konfidentiella versionen av dessa handlingar delgivits kommissionen, hade denna möjlighet att inom angiven frist inkomma med eventuella kompletterande synpunkter till sin interventionsinlaga.

- 38 Den 7 mars 2018 inkom kommissionen med kompletterande synpunkter till sin interventionsinlaga.
- 39 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 22 mars 2018 angav rådet att det inte önskade yttra sig över kommissionens kompletterande synpunkter.
- 40 Den 5 april 2018 inkom sökanden med sina synpunkter på kommissionens kompletterande synpunkter.
- 41 Den 6 april 2018 underrättade tribunalens kansli parterna om att den skriftliga delen av förfarandet avslutats.
- 42 Genom en skrivelse av den 24 april 2018 framställde sökanden, med stöd av artikel 106 i rättegångsreglerna, en motiverad begäran om att få yttra sig under den muntliga förhandlingen.
- 43 På förslag av andra avdelningen beslutade tribunalen den 16 maj 2018, i enlighet med artikel 28 i rättegångsreglerna, att hänskjuta målet till en avdelning i utökad sammansättning.
- 44 På förslag av referenten beslutade tribunalen (andra avdelningen i utökad sammansättning) att inleda den muntliga delen av förfarandet och anmodade, genom åtgärder för processledning som beslutades i enlighet med artikel 89 i rättegångsreglerna, parterna att svara på vissa skriftliga frågor och att inkomma med vissa handlingar. Parterna efterkom tribunalens anmodan inom den angivna fristen.
- 45 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 10 juli 2018.
- 46 Sökanden har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara beslutet av den 8 december 2015 och, vid behov, beslutet av den 19 juli 2016 om att avslå klagomålet,
 - förplikta rådet att utge skadestånd jämte ränta för den ekonomiska och ideella skada hon lidit, och
 - förplikta rådet att ersätta rättegångskostnaderna.
- 47 Rådet har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.
- 48 Parlamentet har yrkat att tribunalen ska ogilla talan.
- 49 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

III. Rättslig bedömning

A. Föremålet för talan

- 50 Sökanden har yrkat att beslutet av den 8 december 2015 och "vid behov" beslutet av den 19 juli 2016 om att avslå klagomålet ska ogiltigförklaras. Sökanden har gjort gällande att detta yrkande kan tas upp till prövning inte endast i den del det riktar sig mot beslutet av den 8 december 2015, utan även i den del det riktar sig mot beslutet att avslå klagomålet, eftersom sistnämnda beslut innehåller nya omständigheter i förhållande till beslutet av den 8 december 2015.
- 51 Övriga parter i tvisten har inte bestritt att yrkandet om ogiltigförklaring av de båda ovan nämnda besluten kan tas upp till prövning.
- 52 Tribunalen erinrar om den fasta rättspraxis enligt vilken ett administrativt klagomål, såsom det som avses i artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna, och ett uttryckligt eller tyst avslag på detsamma utgör en inneboende del av ett komplext förfarande och endast ett villkor för att talan ska kunna väckas vid domstol. Under dessa villkor kan talan, trots att den formellt riktats mot avslaget på klagomålet, få till följd att den rättsakt som är föremål för klagomålet prövas av domstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 januari 1989, Vainker/parlamentet, 293/87, EU:C:1989:8, punkterna 7 och 8), under förutsättning att avslaget på klagomålet inte har en annan innebörd än den rättsakt mot vilken nämnda klagomål har riktats (dom av den 25 oktober 2006, Staboli/kommissionen, T-281/04, EU:T:2006:334, punkt 26).
- 53 Ett rent beslut om avslag på ett klagomål, oavsett om det är underförstått eller uttryckligt, utgör nämligen en bekräftelse på den rättsakt eller den passivitet som klaganden angripit och utgör inte i sig en rättsakt mot vilken talan kan väckas. Detta innebär att yrkanden som riktas mot detta beslut utan självständigt innehåll i förhållande till det ursprungliga beslutet ska anses vara riktade mot den ursprungliga rättsakten (se dom av den 19 juni 2015, Z/domstolen, T-88/13 P, EU:T:2015:393, punkt 141 och där angiven rättspraxis).
- 54 Ett uttryckligt beslut om avslag på ett klagomål kan nämligen, med hänsyn till dess innehåll, vara sådant att det inte bekräftar den rättsakt som sökanden har angripit. Så är fallet om beslutet att avslå klagomålet innehåller en omprövning av sökandens situation i förhållande till nya rättsliga och faktiska omständigheter eller om det ändrar eller kompletterar det ursprungliga beslutet. I sådana fall utgör avslaget på klagomålet en rättsakt som är underställd domstolens prövning, vilken ska beakta denna vid bedömningen av den angripna rättsaktens lagenlighet eller rent av betrakta den som en rättsakt som går sökanden emot och som ersätter den angripna rättsakten (dom av den 15 september 2017, Skareby/utrikestjänsten, T-585/16, EU:T:2017:613, punkt 18).
- 55 Det ska i förevarande fall först och främst påpekas att klagomålet har ingetts och talan vid tribunalen har väckts inom de frister som föreskrivs i artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna.
- 56 Det ska vidare påpekas att beslutet att avslå klagomålet inte ändrar vare sig innebörden eller räckvidden av beslutet av den 8 december 2015 om att entlediga sökanden i tjänstens intresse i enlighet med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Genom beslutet att avslå klagomålet kompletteras motiveringen i beslutet av den 8 december 2015 avseende bedömningen av sökandens förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till arbetsmiljöns utveckling och inom ramen för denna bedömning beaktas nya faktiska omständigheter, som inte var tillgängliga den 8 december 2015, den dag då beslutet om att entlediga sökanden i tjänstens intresse antogs. Tribunalen avser därvid sökandens betygsrapporter för åren 2014 och 2015, vilka enligt vad rådet förklarat upprättades efter det att beslutet av den 8 december 2015 hade antagits, men innan beslutet att avslå klagomålet antogs.

57 Under dessa omständigheter konstaterar tribunalen att den enda akt som går sökanden emot i förevarande fall är beslutet av den 8 december 2015 om att entlediga henne i tjänstens intresse i enlighet med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna (nedan kallat det angripna beslutet). Vid bedömningen av om detta beslut är lagenligt ska emellertid motiveringen i beslutet att avslå klagomålet beaktas.

B. Yrkandet om ogiltigförklaring

58 Sökanden har åberopat fem grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring. Den första grunden avser en invändning om rättsstridighet riktad mot artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Sökanden har som andra grund gjort gällande att denna bestämmelse och personalmeddelande nr 71/15 har åsidosatts och att det föreligger uppenbart oriktiga bedömningar. Den tredje grunden avser åsidosättande av rätten att yttra sig. Såvitt avser den fjärde grunden har sökanden gjort gällande att omsorgsplikten har åsidosatts. Den femte grunden avser maktmissbruk.

1. Den första grunden: Artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsstridig

a) Inledande synpunkter

59 Sökanden har hävdats att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsstridig i den mån den innebär ett åsidosättande av principen om likhet inför lagen och principen om förbud mot diskriminering på grund av bland annat ålder, vilka fastställs i artiklarna 20 och 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, 2000, s. 16) och artikel 1d i tjänsteföreskrifterna.

60 Sökanden har i detta sammanhang gjort gällande att särbehandling på grund av ålder, enligt definitionen i artikel 2.2 a i direktiv 2000/78, har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, eftersom den uttryckligen är tillämplig på tjänstemän och anställda "[t]idigast fem år före [deras] pensionsålder". Enligt sökanden kan denna särbehandling inte motiveras på ett objektiva och rimligt sätt av ett berättigat mål i den mening som avses i artikel 6.1 i direktiv 2000/78. Även om artikel 42c i tjänsteföreskrifterna skulle anses syfta till ett sådant berättigat mål, är vidare sätten för att genomföra detta syfte inte vare sig lämpliga eller nödvändiga i den mening som avses i artikel 6.1 i direktiv 2000/78.

61 Parlamentet, rådet och kommissionen har bestritt sökandens argument och har yrkat att denna grund ska underkännas.

62 Inledningsvis behöver det fastställas mot bakgrund av vilka bestämmelser den invändning om rättsstridighet som sökanden har anfört ska prövas.

63 Tribunalen påpekar i detta sammanhang att den i artikel 20 i stadgan om de grundläggande rättigheterna föreskrivna principen om likabehandling är en allmän princip i unionsrätten vilken icke-diskrimineringsprincipen i artikel 21.1 i stadgan är ett särskilt uttryck för (dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 29).

64 Vidare anges i artikel 51.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna att bestämmelserna i stadgan, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, bland annat riktar sig till unionens institutioner, organ och byråer.

65 Av detta följer att lagenligheten av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, vilken har införts i tjänsteföreskrifterna genom förordning nr 1023/2013, ska bedömas med beaktande av den överordnade regel som utgörs av artikel 21.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som sökanden har hänvisat till i sin argumentering och enligt vilken all diskriminering på grund av bland annat ålder är förbjuden.

66 Eftersom sökanden har hänvisat till direktiv 2000/78 är det lämpligt att inledningsvis återge de relevanta bestämmelserna i det direktivet.

67 Artikel 1 i direktiv 2000/78, med rubriken ”Syfte”, har följande lydelse:

”Syftet med detta direktiv är att fastställa en allmän ram för bekämpning av diskriminering i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, för att principen om likabehandling skall kunna genomföras i medlemsstaterna.”

68 I artikel 2 i direktiv 2000/78, med rubriken ”Begreppet diskriminering”, fastställs följande:

”1. I detta direktiv avses med principen om likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på någon av de grunder som anges i artikel 1.

2. Enligt punkt 1 skall

- a) direkt diskriminering anses förekomma när en person på någon av de grunder som anges i artikel 1 behandlas mindre förmånligt än en annan person behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation,
- b) indirekt diskriminering anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förfaringssätt särskilt missgynnar personer med en viss religion eller övertygelse, ett visst funktionshinder, en viss ålder, eller en viss sexuell läggning jämfört med andra personer, om inte
 - i) bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet objektivt motiveras av ett berättigat mål och om medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga ...”

69 I artikel 6 i direktiv 2000/78, med rubriken ”Befogad särbehandling på grund av ålder”, föreskrivs följande:

”1. Utan hinder av artikel 2.2 får medlemsstaterna föreskriva att särbehandling på grund av ålder inte skall utgöra diskriminering om särbehandlingen på ett objektiva och rimligt sätt inom ramen för nationell rätt kan motiveras av ett berättigat mål som rör särskilt sysselsättningspolitik, arbetsmarknad och yrkesutbildning, och sätten för att genomföra detta syfte är lämpliga och nödvändiga.

I sådan särbehandling kan i synnerhet följande inbegripas:

- a) Införande av särskilda villkor för tillträde till anställning och till yrkesutbildning, anställnings- och arbetsvillkor, inbegripet villkor för avskedande och löner, för ungdomar och äldre arbetstagare samt underhållsskyldiga personer i syfte att främja deras anställbarhet eller att skydda dem.
- b) Fastställande av minimivillkor avseende ålder, yrkeserfarenhet eller anställningstid för tillträde till anställningen eller för vissa förmåner förknippade med anställningen.
- c) Fastställande av en högsta åldersgräns för rekrytering, grundat på den utbildning som krävs för tjänsten i fråga eller på att det krävs en rimligt lång anställningsperiod innan personen i fråga skall pensioneras.”

- 70 Tribunalen erinrar vidare om att enligt artikel 288 tredje stycket FEUF ska ett direktiv, med avseende på det resultat som ska uppnås, vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat. Av detta följer att direktiv 2000/78, såsom för övrigt anges i artikel 21 i direktivet, riktar sig till medlemsstaterna och inte till institutionerna. Bestämmelserna i detta direktiv kan därför inte i sig anses ålägga institutionerna skyldigheter i samband med utövandet av deras lagstiftnings- eller beslutsbefogenheter (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 9 september 2003, Rinke, C-25/02, EU:C:2003:435, punkt 24, och dom av den 24 maj 2008, Belfass/rådet, T-495/04, EU:T:2008:160, punkt 43), och kan inte heller som sådana läggas till grund för en invändning om att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsstridig (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 2011, Adjemian m.fl./kommissionen, T-325/09 P, EU:T:2011:506, punkt 52).
- 71 Även om direktiv 2000/78 inte i sig kan ålägga unionens institutioner skyldigheter när de utövar sina lagstiftnings- eller beslutsbefogenheter i syfte att reglera anställningsförhållandet mellan sig själva och sin personal, kan emellertid de regler och principer som uppställs i eller följer av detta direktiv likväl åberopas mot nämnda institutioner när de endast utgör specifika uttryck för grundläggande regler i fördragen eller allmänna principer som nämnda institutioner är skyldiga att respektera (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 december 2016, Todorova Androva/rådet m.fl., T-366/15 P, ej publicerad, EU:T:2016:729, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 72 Domstolen har tidigare konstaterat att principen om förbud mot diskriminering på grund av ålder är en allmän princip i unionsrätten som har konkretiserats genom direktiv 2000/78 i frågor som rör arbetslivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 november 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 73 Av detta följer att även om bestämmelserna i direktiv 2000/78 inte som sådana kan läggas till grund för en invändning om att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsstridig, kan de utgöra en källa till inspiration när det gäller att fastställa unionslagstiftarens skyldigheter inom området unionens offentliga förvaltning, samtidigt som särdragen för detta område beaktas. Det är på detta sätt som tribunalen i förevarande fall kommer att ta direktiv 2000/78 i beaktande.
- 74 Vad gäller sökandens hänvisning till artikel 1d i tjänsteföreskrifterna ska det erinras om att i denna bestämmelse föreskrivs att vid tillämpningen av tjänsteföreskrifterna ska all diskriminering på grund av bland annat ålder vara förbjuden. Denna bestämmelse har införts i tjänsteföreskrifterna genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 723/2004 av den 22 mars 2004 om ändring av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna (EUT L 124, 2004, s. 1).
- 75 Eftersom artikel 1d i tjänsteföreskrifterna ingår i samma akt av normativ beskaffenhet som artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, det vill säga i tjänsteföreskrifterna, och således har samma rang som denna i normhierarkin, utgör denna bestämmelse inte en norm mot bakgrund av vilken det kan bedömas huruvida artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är lagenlig. Sökanden har för övrigt förtydligt att hon hänvisat till artikel 1d i tjänsteföreskrifterna, enbart eftersom den allmänna principen om likhet inför lagen och principen om förbud mot diskriminering på grund av bland annat ålder föreskrivs i denna bestämmelse.
- 76 Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar tribunalen att frågan huruvida artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är lagenlig ska bedömas mot bakgrund av artikel 21.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, samtidigt som direktiv 2000/78 tas i beaktande inom de gränser som anges i punkt 73 ovan.
- 77 Såsom redan har påpekats (se punkt 63 ovan) är icke-diskrimineringsprincipen, som föreskrivs i artikel 21.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, ett särskilt uttryck för principen om likabehandling, som föreskrivs i artikel 20 i stadgan.

- 78 Enligt domstolens fasta praxis innebär principen om likabehandling att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 79 I ett första steg ska det prövas huruvida särbehandling på grund av ålder har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Om svaret är jakande, ska det i ett andra steg prövas huruvida denna särbehandling ändå är förenlig med artikel 21.1 i stadgan eftersom den uppfyller kriterierna i artikel 52.1 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 35).

b) Huruvida det är fråga om särbehandling på grund av ålder

- 80 Det ska erinras om att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är tillämplig "[t]idigast fem år före tjänstemannens pensionsålder". Rådet har preciserat att denna bestämmelse är tillämplig på tjänstemän i åldersintervallet från 55 år till närmare 66 år. Av det tillämpliga regelverket och de förklaringar som rådet lämnat i sitt skriftliga svar på en fråga från tribunalen framgår att åldersintervallet har fastställts i enlighet med nedanstående resonemang.
- 81 Vad gäller tjänstemän som trädde i tjänst före den 1 januari 2014 ska artikel 22.1 femte stycket i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna beaktas, där följande föreskrivs:
- "För tjänstemän som är i tjänst före 1 januari 2014 ska vid tillämpningen av tjänsteföreskrifterna den ålder vid vilken tjänstemannen har rätt till avgångspension bestämmas i enlighet med bestämmelserna ovan, om inte annat anges i tjänsteföreskrifterna."
- 82 Pensionsåldern varierar mellan 60 och 65 år beroende på tjänstemannens ålder den 1 maj 2014, vilket framgår av innehållet i de fyra första styckena i artikel 22.1 i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna.
- 83 Vad gäller tjänstemän som trätt i tjänst efter den 1 januari 2014 är pensionsåldern fastställd till 66 år i enlighet med artikel 52 första stycket led a i tjänsteföreskrifterna.
- 84 Av detta följer att eftersom tjänstemän kan entledigas i tjänstens intresse när de innehar tio tjänsteår, men tidigast fem år före pensionsåldern, kan entledigande i tjänstens intresse tillämpas på tjänstemän som är mellan 55 år (tjänstemän som var minst 60 år den 1 maj 2014 och för vilka pensionsåldern således var fastställd till 60 år) och 66 år (tjänstemän som anstälts efter den 1 januari 2014 och för vilka pensionsåldern således är fastställd till 66 år).
- 85 Eftersom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna endast är tillämplig på tjänstemän i åldersintervallet 55–66 år och inte på yngre tjänstemän som inte omfattas av detta åldersintervall, har särbehandling på grund av ålder införts genom denna bestämmelse.
- 86 Det ska påpekas att rådet har uttryckt tvivel angående huruvida artikel 42c i tjänsteföreskrifterna kan omfattas av begreppet diskriminering i den mening som avses i artikel 2 i direktiv 2000/78, eftersom den inte avser en "viss ålder", utan avser de berörda tjänstemännens pensionsålder, vilken kan variera. I stället rör det sig om en stödåtgärd inför pensioneringen som är avsedd att underlätta den plötsliga övergången från arbetslivet och inte om diskriminering på grund av en viss ålder i förhållande till en annan ålder. Till stöd för detta resonemang har rådet också påpekat att vid tillämpningen av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna gäller ytterligare ett villkor, som är oberoende av ålder, det vill säga att tjänstemannen måste inneha minst tio tjänsteår.

- 87 Rådet har genom detta resonemang försökt motivera den särbehandling på grund av ålder som följer av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och har inte ifrågasatt huruvida det är fråga om särbehandling. Eftersom denna bestämmelse endast avser tjänstemän i ett visst åldersintervall, som är tydligt angivet, har en särbehandling som direkt grundar sig på ålder införts genom denna bestämmelse, trots att ovan nämnda åldersintervall bestäms i förhållande till de berörda tjänstemännens pensionsålder. Frågan huruvida denna särbehandling utgör diskriminering som är förbjuden enligt artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är en fråga som är skild från frågan huruvida särbehandling föreligger.
- 88 Tribunalen konstaterar vidare, också detta som svar på rådets argumentering i punkt 86 ovan, att den omständigheten att det i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna föreskrivs andra villkor som inte har något samband med ålder, såsom villkoret avseende de berörda tjänstemännens tjänsteår och villkoret att det ska finnas ”organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens”, förtar inte den omständigheten att när dessa villkor är uppfyllda, särbehandlas de tjänstemän som omfattas av åldersintervallet i fråga i förhållande till de tjänstemän som inte omfattas av detta intervall.
- 89 För att unionslagstiftaren ska anses ha åsidosatt likabehandlingsprincipen krävs enligt rättspraxis att denne behandlat lika situationer olika, så att vissa personer missgynnas i förhållande till andra (se dom av den 16 december 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine m.fl., C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 39 och där angiven rättspraxis). Av denna rättspraxis följer att det i förevarande fall ska prövas huruvida den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna medför att tjänstemän i åldersintervallet i fråga behandlas mindre förmånligt än tjänstemän som inte omfattas av åldersintervallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 33).
- 90 Tjänstemän som omfattas av åldersintervallet i fråga och således potentiellt berörs av den åtgärd som föreskrivs i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna kan mot sin vilja åläggas en förändring av sin administrativa ställning, eftersom de upphör att vara i ”aktiv tjänst” i den mening som avses i artikel 36 i tjänsteföreskrifterna och ”entledigas i tjänstens intresse”. Dessa tjänstemän mister vidare möjligheten till karriärutveckling, eftersom de enligt artikel 42c sjätte stycket b i tjänsteföreskrifterna inte längre har rätt att placeras i en högre löneklass eller lönegrad.
- 91 De tjänstemän på vilka artikel 42c i tjänsteföreskrifterna inte är tillämplig drabbas inte av några sådana karriärmässiga nackdelar.
- 92 För de tjänstemän som entledigas i tjänstens intresse minskar vidare obestriddigen förvärvsinkomsterna, bland annat på grund av att de inte längre erhåller någon grundlön, utan i stället erhåller en ersättning enligt i artikel 42c sjunde stycket i tjänsteföreskrifterna. Enligt denna bestämmelse ska ersättningen beräknas i enlighet med bilaga IV till tjänsteföreskrifterna, vilket innebär att under de tre första månaderna som åtgärden tillämpas erhåller tjänstemän som entledigats i tjänstens intresse en ersättning som motsvarar deras grundlön, från den fjärde till sjätte månaden som åtgärden tillämpas erhåller de en månatlig ersättning som motsvarar 85 procent av grundlönen och från den sjunde månaden fram till slutet av entledigandet, det vill säga fram till dess att de uppnår pensionsåldern, erhåller de en månatlig ersättning som motsvarar 70 procent av grundlönen. Enligt artikel 42c nionde stycket i tjänsteföreskrifterna ska ingen korrigeringskoefficient tillämpas för ersättningen. Ovan nämnda ekonomiska skada förvärras dessutom potentiellt av den omständigheten att de berörda tjänstemännen inte längre har rätt att placeras i en högre löneklass eller lönegrad, som det påpekats ovan.
- 93 De tjänstemän som inte omfattas av åldersintervallet i fråga och på vilka artikel 42c i tjänsteföreskrifterna således inte kan tillämpas drabbas inte av de ekonomiska nackdelar som anges i punkt 92 ovan.

94 Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar tribunalen att en särbehandling på grund av ålder har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.

c) Huruvida kriterierna i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är uppfyllda

95 Enligt artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna ska varje begränsning i utövandet av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

96 I förevarande fall kan det konstateras att den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är föreskriven i "lag" i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, eftersom denna bestämmelse följer av förordning nr 1023/2013 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 37).

97 Vidare kan det konstateras att ovan nämnda särbehandling rör en fråga av begränsad omfattning inom ramen för unionens offentliga förvaltning, det vill säga frågan om entledigande i tjänstens intresse av vissa tjänstemän som uppfyller ett visst antal villkor, däribland villkoret avseende ålder. Denna särbehandling är följaktligen "förenlig med det väsentliga innehållet" i icke-diskrimineringsprincipen i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

98 Till stöd för detta konstaterande ska det påpekas att i artikel 42c andra stycket i tjänsteföreskrifterna föreskrivs att det totala antalet tjänstemän som entledigas i tjänstens intresse varje år inte får överstiga fem procent av antalet tjänstemän vid alla institutioner som gick i pension föregående år. Med beaktande av detta tak och de villkor för tillämpning av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna som föreskrivs i artikel 42c första stycket är det antal tjänstemän som varje år kan entledigas i tjänstens intresse således mycket begränsat, såsom också framgår av de skriftliga svaren från parlamentet, rådet och kommissionen på en fråga från tribunalen. Som exempel har rådet angett att under åren 2015, 2016 och 2017 entledigades varje år fyra tjänstemän i tjänstens intresse av totalt 2 757 tjänstemän som var i tjänst vid rådet den 31 december 2017.

99 Tribunalen kommer nu att pröva huruvida de båda återstående villkor som föreskrivs i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är uppfyllda i förevarande fall, vilket skulle göra det möjligt att motivera den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Dessa villkor är att särbehandlingen ska svara mot ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen och att proportionalitetsprincipen har iakttagits.

1) Huruvida den särbehandling på grund av ålder som har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna svarar mot ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen

100 Rådet har med stöd av parlamentet och kommissionen gjort gällande att den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna syftar till tre mål av allmänt samhällsintresse på personalpolitikens område. För det första syftar denna särbehandling till att effektivisera institutionernas investeringar i fortbildning genom att de ges möjlighet att inrikta sina investeringar på de tjänstemän som fortfarande har en rimlig tid kvar att arbeta innan pensioneringen. För det andra syftar ovan nämnda särbehandling till målet att stödja de tjänstemän som snart ska pensioneras och som inte förmår tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av

arbetsmiljön vid institutionerna. För det tredje syftar denna särbehandling till att balansera åldersstrukturen mellan yngre och äldre tjänstemän, vilket i sin tur befrämjar anställning och befordran av unga tjänstemän, erfarenhetsutbyte och nyskapande samt geografisk mångfald.

- 101 Sökanden har bestritt att de tre ovan nämnda målen föreligger. Hon har hävdats att det enda mål som eftersträvas med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är att minska institutionernas kostnader och antalet anställda "genom att göra sig av med" de tjänstemän som snart uppnår pensionsåldern och som har hög lön. Detta mål är dock inte ett berättigat mål som rör "sysselsättningspolitik, arbetsmarknad och yrkesutbildning" i den mening som avses i artikel 6.1 i direktiv 2000/78, som kan motivera den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.
- 102 Det ska prövas huruvida de mål som institutionerna har åberopat föreligger. Härvid ska bestämmelserna i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och vid behov dess allmänna sammanhang beaktas, för att fastställa syftet med den särbehandling på grund av ålder som införts genom denna artikel (se, analogt, dom av den 16 oktober 2007, *Palacios de la Villa*, C-411/05, EU:C:2007:604, punkterna 56 och 57, dom av den 21 juli 2011, *Fuchs och Köhler*, C-159/10 och C-160/10, EU:C:2011:508, punkt 39, och dom av den 6 november 2012, *kommissionen/Ungern*, C-286/12, EU:C:2012:687, punkt 58).
- 103 Vad gäller det första av de mål som har åberopats, det vill säga målet att effektivisera investeringarna i fortbildning, ska det påpekas att för att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna ska vara tillämplig måste villkoret att det är fråga om "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens" vara uppfyllt. Hänvisningen till "tillägnandet av ny kompetens" visar att det finns ett samband mellan ovan nämnda bestämmelse och utbildningen.
- 104 Av handlingarna i målet, bland annat Europeiska rådets slutsatser av den 7 och 8 februari 2013, framgår vidare att förordning nr 1023/2013 och följaktligen artikel 42c i tjänsteföreskrifterna antogs i ett sammanhang med budgettätstramningar i den europeiska offentliga förvaltningen, en vilja hos medlemsstaterna att förbättra förvaltningens effektivitet och resultat samt stegvisa nedskärningar i antalet anställda vid institutionerna med högst 5 procent under perioden 2013–2017.
- 105 Tribunalen erinrar vidare om att i skälen 1, 3, 7 och 12 i förordning nr 1023/2013 fastställs för det första att unionen även i fortsättningen behöver ha en offentlig förvaltning av hög kvalitet (skäl 1) som trots nedskärningar i antalet anställda förmår utföra de uppgifter som institutionerna anförtrotts (skäl 3), för det andra att personaladministrationen behöver effektiviseras (skäl 7) och för det tredje, med hänvisning till Europeiska rådets ovan nämnda slutsatser, att verksamheten behöver effektiviseras och anpassas till en ekonomisk verklighet stadd i förändring samt att det krävs insatser för att säkerställa kostnadseffektiviteten (skäl 12).
- 106 Ovan nämnda skäl i förordning nr 1023/2013 visar att lagstiftaren ville uppnå en effektiv kostnadshantering i den europeiska offentliga förvaltningen i syfte att säkerställa kostnadseffektiviteten och på så sätt göra det möjligt att upprätthålla förvaltningens höga kvalitetsnivå och möjliggöra för unionen att uppnå sina mål, genomföra sin politik och utföra sina uppgifter i ett sammanhang med budgettätstramningar och nedskärningar i antalet anställda vid institutionerna. Mot denna bakgrund och övervägandena i punkt 103 ovan konstaterar tribunalen att målet att effektivisera investeringarna i tjänstemännens fortbildning föreligger och att unionslagstiftaren eftersträvar detta mål genom den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.
- 107 Utan att det är nödvändigt att pröva huruvida de båda andra mål som institutionerna har hänvisat till föreligger, ska det vidare prövas huruvida detta första mål, vilket har konstaterats föreligga, utgör ett mål av "allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen" i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

- 108 Det första av de mål som har åberopats är att uppnå en sund förvaltning av offentliga medel i syfte säkerställa kostnadseffektiviteten, i ett sammanhang med budgettätstramningar och nedskärningar i antalet anställda vid institutionerna. Tribunalen påpekar att enligt artikel 310.5 FEUF ska unionens budget genomföras i överensstämmelse med principen om en sund ekonomisk förvaltning. Vidare föreskrivs i artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 2012, s. 1) att anslagen ska användas enligt principen om sund ekonomisk förvaltning, det vill säga i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. I artikel 30.2 andra stycket i förordning nr 966/2012 anges att principen om effektivitet avser förhållandet mellan de resurser som används och de resultat som uppnås. Av dessa bestämmelser följer att unionslagstiftarens målsättning, att genom den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna säkerställa kostnadseffektivitet i utbildningen vid institutionerna, utgör ett mål av ”allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen”.
- 109 Eftersom det första av de mål som har åberopats avser institutionernas politik för utbildning, omfattas detta mål även av tillämpningsområdet för artikel 6.1 första stycket i direktiv 2000/78, i vilken mål som rör yrkesutbildning anges som berättigade mål som kan motivera nationella åtgärder som innebär särbehandling på grund av ålder. Av detta följer att även på grundval av ovan nämnda direktiv, vilket i förevarande fall utgör en källa till inspiration när det gäller att fastställa unionslagstiftarens skyldigheter (se punkt 73 ovan), utgör det första av de mål som har åberopats ett mål av ”allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen” i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (se, analogt, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkterna 42 och 43).
- 110 Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar tribunalen att den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna svarar mot åtminstone ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.
- 111 Detta konstaterande påverkas inte av sökandens argument i punkt 101 ovan. Oavsett huruvida målet att minska kostnaderna och antalet anställda vid institutionerna som sådant kan utgöra ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen ska det nämligen konstateras att sökanden inte har visat att detta utgör den enda målsättningen med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Tribunalen erinrar om att åtminstone ett annat berättigat mål som eftersträvas av unionslagstiftaren har fastställts föreligga, nämligen målet att effektivisera investeringarna i tjänstemännens utbildning.
- 112 Eftersom den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna svarar mot åtminstone ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen, ska det provas huruvida denna särbehandling är förenlig med proportionalitetsprincipen i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 39).

2) Huruvida proportionalitetsprincipen har iakttagits

- 113 För att avgöra huruvida den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är förenlig med proportionalitetsprincipen ska det provas huruvida denna särbehandling är en lämplig åtgärd för att uppnå det eftersträfvade målet och huruvida den inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå nämnda mål (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 44).
- 114 Analogt med det stora utrymme för skönsässig bedömning som den nationella lagstiftaren tillerkänns när det gäller att fastställa vilka åtgärder som ska vidtas för att uppfylla ett social- och marknadspolitiskt mål (dom av den 16 oktober 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604,

- punkt 68, dom av den 5 mars 2009, *Age Concern England*, C-388/07, EU:C:2009:128, punkt 51, och dom av den 9 september 2015, *Unland*, C-20/13, EU:C:2015:561, punkt 57) ska unionslagstiftaren tillerkännas ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att fastställa vilka åtgärder som ska vidtas för att uppnå ett mål av allmänt samhällsintresse på personalpolitikens område. Med beaktande av detta stora utrymme för skönsmässig bedömning ska domstolens kontroll i förevarande fall avse huruvida det inte är orimligt att unionslagstiftaren anser att den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna kan vara lämplig och nödvändig för att uppnå det berättigade mål som åberopats (se, analogt, dom av den 16 oktober 2007, *Palacios de la Villa*, C-411/05, EU:C:2007:604, punkt 72, dom av den 12 januari 2010, *Petersen*, C-341/08, EU:C:2010:4, punkt 70, och dom av den 9 september 2015, *Unland*, C-20/13, EU:C:2015:561, punkt 65).
- 115 Vad gäller det första av de åberopade målen, vilket är att effektivisera investeringarna i fortbildning, ska det erinras om att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna antogs i ett sammanhang med budgetåtstramningar och nedskärningar i antalet anställda vid institutionerna. Såsom framgår av handlingarna i målet rör det sig om en stegvis nedskärning i antalet anställda med 5 procent under perioden 2013–2017 som berör unionens samtliga institutioner, organ och byråer. Ovan nämnda bestämmelse antogs även i ett sammanhang där man ville förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten i unionens offentliga förvaltning i syfte säkerställa kostnadseffektiviteten, såsom framgår av bland annat skäl 12 i förordning nr 1023/2013.
- 116 Rådet har angett att i detta sammanhang måste institutionerna, i syfte att säkerställa att de kan klara av sina allt mer omfattande uppgifter trots nedskärningarna i antalet anställda, ändra sitt arbetssätt och kräva att tjänstemännen anpassar sig och hela tiden tillägnar sig ny kompetens. Utöver dessa omständigheter tillkommer även de möjligheter som erbjuds genom datoriseringen och digitaliseringen, som minskar behovet av mindre kvalificerade arbetstillfällen. Samtliga dessa omständigheter tvingar institutionerna till massiva investeringar i tjänstemännens fortbildning.
- 117 Rådet har mot bakgrund av dessa omständigheter hävdats att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna ger institutionerna möjlighet att inrikta investeringarna i fortbildning på de tjänstemän som fortfarande har en rimlig tid kvar att arbeta innan pensioneringen och erbjuda en form av förtidspensionering för de tjänstemän som är i slutet av sin karriär.
- 118 Det kan inte bestridas att när tjänstemän behöver tillägna sig ny kompetens och det således krävs att institutionerna investerar i fortbildning i ett sammanhang med budgetåtstramningar och nedskärningar i antalet anställda, frigör entledigandet av tjänstemän som närmar sig pensionsåldern medel för fortbildning som kan satsas på yngre tjänstemän som har en längre karriär vid institutionerna framför sig. Av detta följer att entledigandet bidrar till att effektivisera investeringarna i fortbildning, eftersom det tjänar till ett bättre förhållande mellan investeringskostnaderna och nyttan för institutionerna. Det måste därför konstateras att med hänsyn till unionslagstiftarens stora utrymme för skönsmässig bedömning (se punkt 114 ovan) utgör den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna ett lämpligt medel för att nå det första av de mål som unionslagstiftaren eftersträvar.
- 119 Vad gäller bedömningen av huruvida ovan nämnda särbehandling går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträfvade målet ska denna åtgärd sättas i sitt rättsliga sammanhang och hänsyn tas till både vilken skada den kan orsaka berörda tjänstemän och de fördelar den medför för bland annat institutionerna (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 5 juli 2017, *Fries*, C-190/16, EU:C:2017:513, punkt 53).
- 120 Vad gäller fördelarna för institutionerna konstaterar tribunalen att den effektivisering av investeringarna i fortbildning som särbehandlingen på grund av ålder syftar till bidrar till att institutionerna kan fortsätta att utföra sina uppgifter i ett sammanhang med budgetåtstramningar och nedskärningar i antalet anställda.

- 121 Genom att sätta in ovan nämnda särbehandling i sammanhanget för artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och tjänsteföreskrifterna i allmänhet kan det vidare konstateras att entledigande i tjänstens intresse till syvende och sist är ett personaladministrativt verktyg som står till institutionernas förfogande, eftersom entledigande i tjänstens intresse utgör en av de administrativa ställningar till vilka tjänstemän kan hänföras och förtecknas i artikel 35 i tjänsteföreskrifterna tillsammans med övriga administrativa ställningar, det vill säga aktiv tjänst, uppehållande av annan tjänst, tjänstledighet av personliga skäl, icke aktiv tjänst, tjänstledighet för militärtjänstgöring och föräldraledighet eller ledighet av familjeskäl.
- 122 Tribunalen konstaterar dessutom att tjänsteföreskrifterna inte innehåller några bestämmelser som skulle utgöra ett "alternativ" till den åtgärd som föreskrivs i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Eftersom sökanden har hänvisat till artikel 51 i tjänsteföreskrifterna, som avser bristande arbetsinsats, ska det särskilt påpekas att denna bestämmelse syftar till att upptäcka och åtgärda bristande arbetsinsatser av tjänstemännen och är tillämplig oberoende av tjänstens intresse, medan den åtgärd som föreskrivs i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är tillämplig i tjänstens intresse.
- 123 I egenskap av ett kompletterande personaladministrativt verktyg är artikel 42c i tjänsteföreskrifterna i kraft av själva sakförhållandet (*ipso facto*) till fördel för institutionerna.
- 124 Vad gäller den skada som berörda tjänstemän orsakas ska övervägandena i punkterna 90–92 ovan beaktas.
- 125 Det ska samtidigt erinras om att entledigandet av tjänstemän i tjänstens intresse, såsom rådet har påpekat, sker på rimliga ekonomiska villkor. De berörda tjänstemännen erhåller bland annat en månatlig ersättning ända fram till entledigandets upphörande, vilken beräknas på det sätt som anges i punkt 92 ovan och som enligt tribunalen inte är oskälig. Vidare kan berörda tjänstemän, såsom framgår av artikel 42c åttonde stycket i tjänsteföreskrifterna, fortsätta att betala in till pensionssystemet och kan på så sätt få en högre pension. Villkoret avseende tio tjänsteår, vilket föreskrivs i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, bidrar också till att den åtgärd som föreskrivs i denna bestämmelse kan anses vara proportionerlig, eftersom detta villkor, såsom parlamentet med fog har påpekat, innebär att åtgärden i fråga endast tillämpas på tjänstemän som har en sådan lön och sådana pensionsrättigheter att det mildrar de ekonomiska olägenheterna av ett entledigande. Det ska slutligen erinras om för det första att det i artikel 42c första stycket i tjänsteföreskrifterna föreskrivs en rad villkor för tillämpningen av den åtgärd som föreskrivs i denna bestämmelse, för det andra att institutionerna inte är skyldiga att vidta åtgärden i fråga, eftersom de har ett stort utrymme att skönsmässigt bedöma huruvida den ska vidtas, och för det tredje att det totala antalet tjänstemän som ett visst år kan omfattas av denna åtgärd motsvarar högst 5 procent av det totala antalet tjänstemän vid samtliga institutioner som har gått i pension året innan (se punkt 98 ovan).
- 126 Mot bakgrund av vad som anförts i punkterna 120–125 ovan är det inte orimligt att unionslagstiftaren bedömde att det för att uppnå det berättigade målet att effektivisera investeringarna i fortbildning var nödvändigt att föreskriva om entledigande i tjänstens intresse endast för tjänstemän som omfattas av åldersintervallet i fråga och inte för tjänstemän som inte omfattas av detta intervall. Det ska därför konstateras att den särbehandling på grund av ålder som införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är proportionerlig i förhållande till det första berättigade målet som har åberopats.
- 127 Eftersom det har fastställts att särbehandlingen på grund av ålder är proportionerlig i förhållande till det första berättigade målet som har åberopats, kan det konstateras att denna särbehandling, som har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, inte strider mot artikel 21.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, eftersom den uppfyller de kriterier som anges i artikel 52.1 i stadgan. Den invändning om rättsstridighet som har riktats mot artikel 42c i tjänsteföreskrifterna ska följaktligen ogillas.

2. Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och av personalmeddelande nr 71/15 samt uppenbart oriktiga bedömningar

- 128 Sökanden har hävdade att det angripna beslutet strider mot artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och personalmeddelande nr 71/15 och att det innehåller felaktiga bedömningar. I detta sammanhang har sökanden bland annat gjort gällande att rådet inte motiverade på vilket sätt det låg i tjänstens intresse att tillämpa artikel 42c i tjänsteföreskrifterna på henne samt att rådet inte angav vilka faktiska organisatoriska behov som nödvändiggjorde tillägnandet av ny kompetens eller vilken ny kompetens som hon inte hade förmåga att tillägna sig. Rådet hänvisade i stället bland annat till hennes påstått negativa betygsrapporter och hennes uppförande i tjänsten, det vill säga omständigheter som inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Sökanden har även bestritt konstaterandet i det angripna beslutet att hon inte hade förmåga att anpassa sig till tjänstens behov.
- 129 Rådet har bestritt sökandens argument och har anfört att denna grund ska underkännas.

a) Fastställandet av tillämpliga bestämmelser i förevarande fall

- 130 Tribunalen erinrar om att det i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna uttryckligen föreskrivs att entledigandet av de berörda tjänstemännen ska ske i tjänstens intresse. Som villkor för tillämpningen av denna artikel föreskrivs vidare att det måste finnas "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens inom institutionerna".
- 131 Tribunalen erinrar även om att rådets generalsekreterare genom personalmeddelande nr 71/15 informerade om denna institutions genomförande av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna (se punkt 8 ovan) och bland annat angav vad "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens" innebar vid denna institution. Av personalmeddelandet och de preciseringar som tillhandahölls i beslutet att avslå klagomålet (se, bland annat, punkterna 44 och 64 i beslutet) framgår att vid tillämpningen av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna beaktar rådet följande två omständigheter: dels beaktar det "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens" vid institutionen, i den meningen att det bedömer huruvida det finns organisatoriska behov som kräver att de berörda tjänstemännen tillägnas sig ny kompetens, dels beaktar det tjänstemännens förmåga att tillägna sig denna kompetens och att anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön.
- 132 I punkt 44 i beslutet att avslå klagomålet och i svaromålet vid tribunalen angav rådet att bedömningen av den andra av de båda omständigheter som anges i punkt 131 ovan oundvikligen måste innehålla ett inslag av prognoser, eftersom det handlar om att, utifrån de uppgifter som tillsättningsmyndigheten har vid den tidpunkt när den fattar sitt beslut, bedöma huruvida det är rimligt att presumera att de berörda tjänstemännen i framtiden kommer att ha svårigheter att anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön och de krav som tjänsten ställer.
- 133 Av de tillämpliga bestämmelserna, som i förevarande fall utgörs av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, såsom denna har preciserats i personalmeddelande nr 71/15, vilket är bindande för rådet, framgår att bedömningen av de båda omständigheter som anges i punkt 131 ovan är framåtblickande, vilket denna institution för övrigt bekräftade vid förhandlingen som svar på en fråga från tribunalen.
- 134 Sökanden har bestritt att rådets tolkning av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsenlig. Sökanden har hävdade att rådet i personalmeddelande nr 71/15 missuppfattade denna bestämmelse när det angav att "tjänstemän som har svårigheter att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön" skulle entledigas i tjänstens intresse. Sökanden har vidare gjort gällande att på grund av denna rättsstridiga missuppfattning ska rådets resonemang i punkt 76 i svaromålet, att det gäller att "bedöma en tjänstemans förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön" också underkännas, eftersom det grundar sig på antaganden som inte kan godtas enligt ordalydelsen i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.

- 135 Mot bakgrund av de argument som sökanden har anfört ska det prövas huruvida rådets synsätt, såsom det beskrivs i personalmeddelande nr 71/15 och förklaras närmare i beslutet att avslå klagomålet och i rådets skriftliga inlagor till tribunalen, är förenligt med den överordnade regel som utgörs av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 2015, Barnett/EESK, F-20/14, EU:F:2015:107, punkt 52 och där angiven rättspraxis).
- 136 Tribunalen erinrar i detta sammanhang om att det i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna uttryckligen hänvisas till "tjänstens intresse". Som rådet angav i sitt skriftliga svar på en fråga från tribunalen utgör de "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens" som det också hänvisas till i denna artikel, en särskild aspekt av tjänstens intresse.
- 137 Eftersom dessa "organisatoriska behov" är knutna till "tillägnandet av ny kompetens" och endast utgör en särskild aspekt av tjänstens intresse inom ramen för artikel 42c i tjänsteföreskrifterna, kan det konstateras att ordalydelsen i denna bestämmelse inte förbjuder att rådet vad gäller "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens" beaktar de berörda tjänstemännens förmåga "att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön", såsom det anges i personalmeddelande nr 71/15.
- 138 Att beakta en omständighet som endast rör de berörda tjänstemännen strider inte heller mot *ratio legis* för artikel 42c i tjänsteföreskrifterna. Eftersom det har slagits fast att denna bestämmelse syftar till att effektivisera institutionernas investeringar i fortbildning för att säkerställa kostnadseffektiviteten, är det förenligt med detta mål att rådet, i syfte att fastställa kostnaderna för investeringar i fortbildning, beaktar de berörda tjänstemännens förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön. Att beakta en omständighet som endast rör de berörda tjänstemännen är också motiverat med hänsyn till att tillämpningen av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna medför negativa konsekvenser för dem och att den kan tillämpas på dem mot deras vilja (se punkterna 90–92 ovan). Av detta följer att beaktandet av en omständighet som endast rör de berörda tjänstemännen gör tillämpningen av denna bestämmelse mindre rigid.
- 139 Det ska således konstateras att rådets bedömning av de berörda tjänstemännens förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön är förenlig med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.
- 140 Tribunalen konstaterar vidare att eftersom denna bedömning görs i tjänstens intresse, är det nödvändigt att den avser de berörda tjänstemännens framtida förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön, och således är det, såsom rådet har gjort gällande, oundvikligt att bedömningen innehåller ett inslag av prognoser. I motsatt fall kan bedömningen inte anses göras i tjänstens intresse. Det kan därför också konstateras att inslaget av prognoser vid bedömningen av den andra av de omständigheter som anges i punkt 131 ovan är förenligt med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.
- 141 Mot bakgrund av det ovan anförda ska sökandens argument i punkt 134 ovan underkännas.
- 142 Av de tillämpliga bestämmelserna i artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och personalmeddelande nr 71/15 framgår att rådet i förevarande fall var skyldigt att bedöma två omständigheter inom ramen för sina "organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens", det vill säga, för det första, institutionens framtida organisatoriska behov som nödvändiggjorde tillägnandet av ny kompetens och, för det andra, sökandens förmåga att tillägna sig denna nya kompetens, i syfte att bedöma huruvida en investering i sökandens fortbildning skulle vara kostnadseffektiv, i överensstämmelse med det mål som eftersträvas med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna.

b) Bedömningen i förevarande fall av de framtida organisatoriska behoven

- 143 Tribunalen påpekar inledningsvis att rådet i sina inlagor till tribunalen, med hänvisning till punkt 9c i det angripna beslutet, har angett att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall inte endast beaktade utvecklingen vid den avdelning där sökanden tjänstgjorde, utan också de organisatoriska behoven vid institutionen, det vill säga generalsekretariatet, som helhet och att denna strategi inte strider mot artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och inte heller innebär en uppenbart oriktig bedömning. Sökanden har bestritt att rådet faktiskt gjorde den bedömning som det påstår sig ha gjort.
- 144 Det ska således prövas huruvida rådet i förevarande fall faktiskt gjorde en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven vid den avdelning där sökanden tjänstgjorde och även vid institutionen som helhet, såsom det påstår sig ha gjort.
- 145 Eftersom en bedömning av de organisatoriska behoven hänger samman med bedömningen av tjänstens intresse, ska rådet tillerkännas ett stort utrymme för skönsmässig bedömning i detta sammanhang. Bedömningen kan således inte ifrågasättas av tribunalen, förutom om det förekommit uppenbara fel, materiellt oriktiga uppgifter eller maktmissbruk (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 december 2000, Dejaille/harmoniseringsbyrån, T-223/99, EU:T:2000:292, punkt 53 och där angiven rättspraxis, och dom av den 16 maj 2018, Barnett/EESK, T-23/17, ej publicerad, har överklagats, EU:T:2018:271, punkterna 36 och 38).
- 146 Även om domstolsprövningen i förevarande fall har en begränsad räckvidd, måste rådet, som har antagit det angripna beslutet, kunna visa inför tribunalen att beslutet har antagits genom ett faktiskt utövande av dess utrymme för skönsmässig bedömning, vilket förutsätter att alla relevanta uppgifter och omständigheter avseende situationen i fråga har beaktats (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 7 september 2006, Spanien/rådet, C-310/04, EU:C:2006:521, punkt 122, och dom av den 11 juli 2007, Wils/parlamentet, F-105/05, EU:F:2007:128, punkt 75).
- 147 Härav följer att rådet åtminstone ska kunna lägga fram och på ett klart och tydligt sätt redogöra för de grundläggande sakförhållanden som måste beaktas för att läggas till grund för det angripna beslutet och av vilka utövandet av utrymmet för bedömning är beroende (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 7 september 2006, Spanien/rådet, C-310/04, EU:C:2006:521, punkt 123, och dom av den 11 juli 2007, Wils/parlamentet, F-105/05, EU:F:2007:128, punkt 76).
- 148 Eftersom rådet ska utvärdera kostnadseffektiviteten av att investera i sökandens fortbildning, är det logiskt att ovan nämnda grundläggande sakförhållanden omfattar uppgifter om de framtida reformernas art och omfattning.
- 149 Tribunalen påpekar för det första att av handlingarna i målet framgår att sökanden i sin not av den 1 december 2015 (se punkt 13 ovan) bland annat gjorde gällande att tillsättningsmyndigheten inte hade visat att det förelåg ”organisatoriska behov knutna till tillägnandet av ny kompetens” som motiverade att hon entledigades mot sin vilja och inte hade angett vilken ny kompetens som behövdes.
- 150 Tribunalen påpekar för det andra att punkt 9 a och c är den enda relevanta punkt i det angripna beslutet som tar upp problematiken kring bedömningen av de framtida organisatoriska behoven.
- 151 I punkt 9 a i det angripna beslutet angav tillsättningsmyndigheten att enheten [*konfidentiellt*], vid vilken sökanden tjänstgjorde, höll på att anpassa sina arbetsmetoder i överensstämmelse med de reformer som även genomfördes vid övriga avdelningar vid direktoratet [*konfidentiellt*]. Tillsättningsmyndigheten angav allmänt att dessa reformer bland annat innebar införande av ”nya flexibla förfaranden” och ”verksamheter”, ”digitalisering av arbetsflödena” och ”interinstitutionella it-lösningar”. Tillsättningsmyndigheten angav att det för att genomföra reformerna krävdes att personalen hade lämpliga kunskaper och en viss grad av flexibilitet.

- 152 Tribunalen anser att innehållet i ovan nämnda punkt 9 a inte visar att tillsättningsmyndigheten faktiskt gjorde en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven både vid enheten [*konfidentiellt*] och vid direktoratet [*konfidentiellt*]. Uppgifterna i denna punkt visar de facto inte att de åberopade reformerna kommer att genomföras i framtiden eller att reformernas art och omfattning beaktats. Dessa uppgifter visar med andra ord inte att rådet beaktade de framtida organisatoriska behoven, såsom det var skyldigt att göra enligt sin framåtblickande strategi, och inte heller att rådet bedömde reformernas art och omfattning i syfte att kunna bedöma kostnadseffektiviteten av att investera i sökandens fortbildning.
- 153 Vad gäller punkt 9 c i det angripna beslutet kan det konstateras att rådet endast angav att generalsekretariatets avdelningar ”hela tiden anpassar sig till det ständigt ökande antalet möten av olika slag som [det] måste organisera och till lagstiftningsprocessens dynamiska utveckling”. Dessa uppgifter visar dock inte att rådet gjorde en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven vid generalsekretariatet som helhet, såsom det påstår sig ha gjort (se punkt 143 ovan). Även om det skulle antas att rådet gjorde en sådan bedömning, har det inte visats att rådet därvid beaktade de framtida reformernas art och omfattning. Övervägandena i punkt 9 c i det angripna beslutet tycks nämligen röra sökandens förmåga till rörlighet, såsom framgår av den första och den sista meningen i den punkten.
- 154 Övriga bestämmelser i punkt 9 i det angripna beslutet, vilken innehåller motiveringen till att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna tillämpats på sökanden, rör inte bedömningen av de framtida organisatoriska behoven. Punkt 9 b i det angripna beslutet innehåller uppgifter om sökandens karriär samt en bedömning av hennes anpassningsförmåga grundad på uppgifter om hennes arbetslivserfarenhet fram till den dag då det angripna beslutet antogs. Punkt 9 d och e i det angripna beslutet innehåller en bedömning av sökandens förmåga till rörlighet och i punkt 9 e dras slutsatsen att hon saknar förmåga till rörlighet. Bedömningen av denna förmåga utgör dock inte en bedömning av de framtida organisatoriska behoven, eftersom den avser huruvida sökanden kunde förflyttas till en annan avdelning och inte huruvida kostnadseffektiviteten motiverade att sökanden erhöll fortbildning för att kunna anpassa sig till de reformer som skulle genomföras. Av noten från personalavdelningen av den 17 november 2015 (se punkt 11 ovan), som låg till grund för bedömningen av sökandens förmåga till rörlighet, framgår i vart fall att denna förmåga också påverkades av sökandens egna val och att sökanden hade tackat nej till ett antal lediga tjänster. Denna not innehåller inte någon bedömning av de framtida organisatoriska behoven.
- 155 Det ska för det tredje påpekas att sökanden i sitt klagomål mot det angripna beslutet på nytt bestred bland annat att det förelåg en reform av en art som motiverade att artikel 42c i tjänsteföreskrifterna tillämpades på henne. Beslutet att avslå klagomålet innehåller dock inget svar på sökandens påstående och innehåller mer allmänt inget som visar att rådet faktiskt gjorde en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven. Denna institution bedömde endast sökandens förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön och grundade sin slutsats att hon saknade anpassningsförmåga på det resonemang som i punkt 33 i beslutet att avslå klagomålet sammanfattas med orden att ”någon som har svårigheter att genomföra sitt vanliga arbete klarar inte av den ansträngning som det innebär att anpassa sig till en verklighet stadd i förändring”.
- 156 För det fjärde har rådet i sitt svaromål vid tribunalen, som svar på sökandens argument att rådet inte angav vilka faktiska organisatoriska behov som nödvändiggjorde tillägnandet av ny kompetens (se punkt 128 ovan), endast med hänvisning till punkt 9 c i det angripna beslutet påstått att ”de förändrade arbetsmetoderna vid generalsekretariatet och de ökade behoven av anpassningsförmåga hos personalen som de medför, inbegripet för tjänstemän i tjänstegruppen AST, är inte rent hypotetiska, utan utgör en realitet som tillsättningsmyndigheten måste beakta”. Enbart detta påstående visar inte på något sätt att rådet faktiskt gjorde en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven och tillför inget väsentligt till de uppgifter som framgår av punkt 9 c i det angripna beslutet, vilka i sig är otillräckliga för att visa att en sådan bedömning gjordes (se punkt 153 ovan). Även i dupliken har rådet i sin argumentering endast hänvisat till punkt 9 i det angripna beslutet.

- 157 Den omständigheten att rådet vid tribunalen har hänvisat till noten från chefen för enheten [*konfidentiellt*] av den 26 oktober 2015 (se punkt 11 ovan) beträffande en omorganisering av avdelningen [*konfidentiellt*] som skedde år 2014 till följd av ankomsten av en ny [*konfidentiellt*] tillför ingen ny användbar information om huruvida det faktiskt gjordes en framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven vid denna avdelning, vid enheten [*konfidentiellt*] eller vid generalsekretariatet som helhet. Som det vidare framgår av den ovan nämnda noten av den 26 oktober 2015, och såsom rådet bekräftade i dupliken, gjordes hänvisningen till den tidigare genomförda omorganisationen endast för att styrka slutsatsen att sökanden inte hade förmåga att tillägna sig ny kompetens och anpassa sig till utvecklingen av arbetsmiljön.
- 158 Vad för det femte gäller rådets argumentering i punkt 42 i dupliken, vilken skulle kunna förstås så, att denna institution vid sin bedömning beaktade de framtida organisatoriska behoven och den nedskärning i antalet anställda som måste genomföras, förtydligade rådet vid förhandlingen som svar på en fråga från tribunalen att så inte var fallet. Att dessa faktorer skulle ha beaktats framgår inte heller av innehållet i vare sig det angripna beslutet eller beslutet att avslå klagomålet.
- 159 Mot bakgrund av det ovan anförda kan det konstateras att rådet inte har visat att det angripna beslutet antogs genom ett faktiskt utövande av dess utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller huruvida det förelåg framtida organisatoriska behov som nödvändiggjorde att sökanden tillägnade sig ny kompetens, eftersom det inte har visat att det gjorde en framåtblickande bedömning och beaktade dels arten och omfattningen av de reformer som skulle genomföras, dels de organisatoriska behoven för institutionen som helhet, såsom det påstår sig ha gjort. Av handlingarna i målet framgår däremot att rådet i realiteten uteslutande grundade det angripna beslutet på en bedömning av sökandens förmåga att tillägna sig ny kompetens. Eftersom denna bedömning dock inte sattes i relation till en faktisk och framåtblickande bedömning av de organisatoriska behoven, har rådet tillämpat artikel 42c i tjänsteföreskrifterna felaktigt, eftersom den berörda institutionen vid tillämpning av denna artikel ska beakta objektiva omständigheter som har samband med dess "organisatoriska behov". Om sådana objektiva omständigheter inte beaktas, riskerar det entledigande som föreskrivs i nämnda bestämmelse att anta karaktären av en disciplinåtgärd gentemot de tjänstemännen som berörs av denna åtgärd.
- 160 Under dessa omständigheter konstaterar tribunalen att rådet i förevarande fall har överskridit gränserna för sitt stora utrymme för skönsmässig bedömning och att talan av detta skäl ska bifallas på den andra grunden. Av detta följer att det angripna beslutet, genom vilket sökanden entledigats i tjänstens intresse, ska ogiltigförklaras, utan att de övriga grunder som sökanden har åberopat behöver prövas.

C. Yrkandet om skadestånd

- 161 Sökanden har hävdats att det angripna beslutet har orsakat henne ekonomisk och ideell skada.
- 162 Sökanden har angett att den ekonomiska skadan främst utgörs av förlorade inkomster och att rådet måste dra alla konsekvenser av att det angripna beslutet och beslutet att avslå klagomålet har ogiltigförklarats.
- 163 Framför allt måste rådet till sökanden utge skillnaden mellan, för det första, hennes nettolön (grundlön och ersättningar) och den ersättning som utgetts i enlighet med artikel 42c i tjänsteföreskrifterna (beräknad i enlighet med bilaga IV i tjänsteföreskrifterna) för perioden från och med januari till och med mars 2016 och, för det andra, hennes nettolön (grundlön och ersättningar) och hennes pension från och med den 1 april 2016. Vid beräkningen bör hänsyn tas till den skada som sökanden orsakats i sin karriärutveckling, vilket inte endast omfattar uppflyttningen i löneklasser, utan också möjligheten till befordran före pensioneringen vid 65 års ålder. Slutligen bör dröjsmålsränta utges på samtliga dessa belopp med den räntesats som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpar med tillägg av

2 procentenheter. Sökanden uppskattar skadan till ett belopp om 121 101,72 euro, i vilket inte är medräknat bland annat dröjsmålsränta, uppflyttningen med två löneklasser den 1 april 2018 och den 1 april 2020 samt karriärutvecklingen genom befordran.

164 Vad gäller den ekonomiska skadan har sökanden även åberopat att hon drabbats av ekonomiska svårigheter till följd av de båda ovan nämnda besluten. [konfidentiellt] Sökanden uppskattar den ekonomiska skada som orsakats av dessa omständigheter till 30 000 euro, men har förbehållit sig rätten att ändra detta belopp under målets handläggning.

165 [konfidentiellt]

166 [konfidentiellt]

167 [konfidentiellt]

168 [konfidentiellt]

169 Sökanden anser att den ideella skada som hon lidit inte kan gottgöras endast genom domen om ogiltigförklaring och uppskattar den ideella skadan till 70 000 euro, vilket belopp fastställts i enlighet med rätt och billighet (*ex æquo et bono*).

170 Rådet har med stöd av kommissionen anfört att skadeståndsyrakandet ska ogillas och har i andra hand gjort gällande att de belopp som sökanden har yrkat som ersättning för den påstådda skadan är överdrivna och ska nedsättas till en rimligare nivå.

171 Av fast rättspraxis framgår att när en tjänsteman eller anställd har yrkat skadestånd förutsätter institutionens skadeståndsansvar att flera villkor är uppfyllda, nämligen att det handlande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan handlandet och den åberopade skadan (se dom av den 12 juli 2012, kommissionen/Nanopoulos, T-308/10 P, EU:T:2012:370, punkt 102 och där angiven rättspraxis).

172 I förevarande fall påstår sökanden att hon orsakats ekonomisk och ideell skada.

1. Den ekonomiska skadan

173 Den ekonomiska skada som sökanden påstår sig ha lidit består av två delar: förlorade inkomster till följd av entledigandet i tjänstens intresse och de ekonomiska följderna av att hon inte kan betala sina skulder.

174 Vad gäller den första delen har sökanden gjort gällande att ”svaranden måste dra alla konsekvenser av att de omtvistade besluten har ogiltigförklarats”. Hon har därefter förtydligat vad hon menar med dessa konsekvenser.

175 Av detta följer att den ersättning för ekonomisk skada som sökanden har yrkat sammanfaller med de skyldigheter som enligt artikel 266 FEUF åligger rådet till följd av att det angripna beslutet ogiltigförklarats.

176 Tribunalen erinrar om att enligt artikel 266 FEUF ska den institution vars rättsakt har förklarats ogiltig av unionsdomstolen vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen, i syfte att kompensera följderna av den rättsstridighet som denna institution har gjort sig skyldig till. Institutionen är således i princip skyldig att placera tjänstemannen i en sådan situation som denna skulle ha befunnit sig i om den konstaterade rättsstridigheten inte hade förekommit. För att korrigera följderna av rättsstridigheten

tillbaka i tiden kan institutionen, under förutsättning att de berörda berättigade förväntningar vederbörligen iakttas, anta en rättsakt med retroaktiv verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 september 2011, AA/kommissionen, F-101/09, EU:F:2011:133, punkt 41).

- 177 Eftersom den ersättning som sökanden har yrkat för den första delen av den ekonomiska skadan sammanfaller med de skyldigheter som åligger rådet till följd av att det angripna beslutet ogiltigförklarats, konstaterar tribunalen följaktligen att det är för tidigt att uttala sig om detta skadestånd och att sökandens yrkande därför inte kan bifallas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 november 2017, Teeäär/ECB, T-555/16, ej publicerad, EU:T:2017:817, punkt 59).
- 178 Vad gäller den andra delen konstaterar tribunalen att sökanden inte har visat att den ekonomiska skadan är faktisk och säker. [*konfidentiellt*] Dessa omständigheter visar dock inte att skadan är säker, utan att den är hypotetisk.
- 179 Tribunalen påpekar vidare att för att ersättning ska kunna erhållas för en skada måste den, enligt fast rättspraxis, följa tillräckligt direkt av det kritiserade handlandet (dom av den 4 oktober 1979, Dumortier m.fl./rådet, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 och 45/79, EU:C:1979:223, punkt 21, dom av den 25 juni 1997, Perillo/kommissionen, T-7/96, EU:T:1997:94, punkt 41, och dom av den 27 juni 2000, Meyer/kommissionen, T-72/99, EU:T:2000:170, punkt 49). Det ankommer på sökanden att bevisa att det finns ett orsakssamband (dom av den 18 september 1995, Blackspur m.fl./rådet och kommissionen, T-168/94, EU:T:1995:170, punkt 40 och där angiven rättspraxis, och dom av den 14 oktober 2004, I/domstolen, T-256/02, EU:T:2004:306, punkt 49). I förevarande fall har sökanden dock inte visat att det finns ett tillräckligt direkt samband mellan minskningen av hennes inkomster till följd av det angripna beslutet och hennes oförmåga att betala sina skulder. Denna oförmåga kan bero på flera faktorer som rådet inte kan påverka, bland annat hur sökanden hanterar sin ekonomi, vilket rådet inte kan hållas ansvarigt för.
- 180 Mot bakgrund av det ovan anförda ska sökandens yrkande om ersättning för ekonomisk skada ogillas.

2. Den ideella skadan

- 181 Unionsdomstolen har slagit fast att en ogiltigförklaring av en rättsstridig rättsakt i sig kan utgöra en lämplig och i princip tillräcklig ersättning för all ideell skada som rättsakten kan ha gett upphov till, såvida sökanden inte visar att han eller hon har lidit en ideell skada som kan skiljas från den rättsstridighet som föranledde ogiltigförklaringen och som inte kan ersättas fullt ut genom denna ogiltigförklaring (se dom av den 31 mars 2004, Girardot/kommissionen, T-10/02, EU:T:2004:94, punkt 131 och där angiven rättspraxis).
- 182 I förevarande fall har de omständigheter som anges i punkterna 166 och 167 ovan och som påstås ha orsakat en ideell skada ett samband med antagandet av det angripna beslutet. Tribunalen anser att i förevarande fall utgör ogiltigförklaringen av detta beslut en tillräcklig ersättning för den påstådda ideella skada som dessa omständigheter gett upphov till.
- 183 Vad gäller den ideella skada som det redogörs för i punkt 165 ovan har den inget samband med det angripna beslutet [*konfidentiellt*].
- 184 Vad gäller den ideella skada som det redogörs för i punkt 168 ovan ska det påpekas att sökanden inte har visat att det finns ett tillräckligt direkt samband mellan minskningen av hennes inkomster och det angripna beslutet och [*konfidentiellt*].
- 185 Mot bakgrund av det ovan anförda ska även sökandens yrkande om ersättning för ideell skada ogillas. Sökandens yrkande om skadestånd ska därför ogillas i dess helhet.

IV. Rättegångskostnader

- 186 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande rättegångsdeltagare förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 187 Sökanden har yrkat att rådet ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom rådet har tappat målet, ska sökandens yrkande bifallas.
- 188 Parlamentet och kommissionen ska bära sina rättegångskostnader i enlighet med artikel 138.1 i rättegångsreglerna.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

- 1) **Det beslut av den 8 december 2015 genom vilket FV entledigades i tjänstens intresse ogiltigförklaras.**
- 2) **Talan ogillas i övrigt.**
- 3) **Europeiska unionens råd ska bära sina rättegångskostnader och ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för FV.**
- 4) **Europaparlamentet och Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.**

Prek

Buttigieg

Schalin

Berke

Costeira

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 december 2018.

Underskrifter

Innehållsförteckning

I. Bakgrund till tvisten	2
II. Förfarandet och parternas yrkanden	4
III. Rättslig bedömning	7
A. Föremålet för talan	7
B. Yrkandet om ogiltigförklaring	8
1. Den första grunden: Artikel 42c i tjänsteföreskrifterna är rättsstridig	8
a) Inledande synpunkter	8
b) Huruvida det är fråga om särbehandling på grund av ålder	11
c) Huruvida kriterierna i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är uppfyllda	13
1) Huruvida den särbehandling på grund av ålder som har införts genom artikel 42c i tjänsteföreskrifterna svarar mot ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen	13
2) Huruvida proportionalitetsprincipen har iakttagits	15
2. Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 42c i tjänsteföreskrifterna och av personalmeddelande nr 71/15 samt uppenbart oriktiga bedömningar	18
a) Fastställandet av tillämpliga bestämmelser i förevarande fall	18
b) Bedömningen i förevarande fall av de framtida organisatoriska behoven	20
C. Yrkandet om skadestånd	22
1. Den ekonomiska skadan	23
2. Den ideella skadan	24
IV. Rättegångskostnader	25